

Lausunto

23.02.2021

Asia: VN/20323/2020

Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen lainsäädäntöön sekä eräihin muihin lakeihin tehtävistä muutoksista sote-uudistuksesta johtuen (Sote100)

Valitkaa jompikumpi alla olevista vaihtoehdoista

Lausunnonantajalla on lausuttavaa esitysluonnoksesta

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Espoon kaupunki antaa sosiaali- ja terveysministeriölle asiasta seuraavan lausunnon:

Uudenmaan tietojohdaminen:

Espoo pitää tärkeänä, että sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä annettua lakia (552/2019, jälj. toisiolaki) muutetaan niin, että se mahdollistaa kaikkien hyvinvointialueiden tasavertaisen mahdollisuuden tietojohdamiseen, mikäli hyvinvointialueiden perustamisesta päätetään hallituksen esityksen (241/2020 vp) mukaisesti. Hyvinvointialueen oikeus HUS:n erikoissairaanhoidon tietoihin tulee kirjata siten, että se ei heikennä nykyistä tietojohdamisen tilannetta. Ehdotettu muutos näyttäisi muuttavan myös HUS:n mahdollisuutta tietojohdamiseen.

Lakiehdotuksen mukaan järjestämisvastuun ensisijaisuus tarkoittasi sitä, että Uudenmaan hyvinvointialueilla ja Helsingin kaupungilla olisi oikeus käsitellä ja yhdistellä tunnisteellisesti

potilastietoja, jotka ovat syntyneet kunkin omassa toiminnassa tai olisivat sen omiin rekistereihin tallennettuja sekä potilastietoja ja joita HUS-yhtymä tuottaa rahoitusvastuun perusteella sen lukuun. Säädösehdotuksen sanamuodon perusteella vaikuttaa siltä, että tiedot erikoissairaanhoidosta rajautuvat ko. hyvinvointialueen asukkaiden tietoihin. Mikäli tiedot erikoissairaanhoidosta rajautuvat hyvinvointialueen asukkaiden tietoihin, muuttaa se hyvinvointialueen tietojohdamisen mahdollisuuksia nykyiseen verrattuna.

Voimassa olevan lainsäädännön mukaan kunnalla tai kuntayhtymällä on tietojohdamisen tarkoituksessa oikeus käsitellä ja yhdistellä tunnisteellisesti asiakastietoja, jotka on tallennettu terveydenhuoltolain 9 §:n 1 momentissa tarkoitettuun yhteisrekisteriin. Uusi sääntely tarkoittaisi, että tulevaisuudessa hyvinvointialue ei voi saada toisen hyvinvointialueen potilastietoja tietojohdamista varten.

Espoo toteaa, että potilastiedon määritelmä on ehdotuksessa epäselvä. Epäselväksi jää, tarkoitetaanko potilastiedolla HUSin järjestämisvastuulle jäävän erikoissairaanhoidon potilastietoja hyvinvointialueen asukkaista ja koskeeko säännösehdotus myös sosiaalihuollon potilastietoja. Ehdotuksesta ei käy ilmi, mahdollistaako toisilain 41 §:n 3 mom. sen, että hyvinvointialue voi yhdistellä HUSin tietoihin vain terveydenhuollon potilastietoa, vai terveydenhuollon ja sosiaalihuollon potilastietoa vaiko potilastietoja ja sosiaalihuollon asiakastietoja. Potilastiedon määritelmää tulee selventää.

Espoo toteaa lisäksi, että ehdotetun toisilain muutoksen perusteella vaikuttaisi, että HUS ei voisi lain nojalla saada hyvinvointialueilta tietoja omaa tietojohdamistaan varten. Tämä kaventaisi nykyisiä säännöksen tarjoamia mahdollisuuksia. Järjestämislain vaatimukset ja tavoitteet on merkittävät. Hyvinvointialueen näkökulmasta HUS:lla on vastuu erikoissairaanhoidon palveluiden kustannustehokkaasta tuottamisesta ja asukkaiden edun mukaista on, että HUS:lla on käytettävissään tietojohdamiseen tarvittavat tiedot. Mikäli HUSin mahdollisuus tietojohdamiseen jää sääntelyn puuttumisen vuoksi kapeaksi, muodostuu hyvinvointialueelle mahdollisesti suurempi rooli palvelujen integraatiossa. Espoon näkemyksen mukaan sääntelyn tulisi mahdollistaa ja turvata yhteistyö sekä olla yksiselitteisen selkeää.

Hyvinvointialueiden perustamista sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistusta koskevasta lainsäädännöstä johtuvien teknisten muutosten osalta Espoolla ei ole lausuttavaa.

Immonen Mari
Espoon kaupunki